

kommunuvalið

Bygdaskúlar og framtíðin

Nú um dagarnar bórast tíðindini um, at fólk fyri seinastu ferð skulu velja skúlanevnd, tí ein arbeiðsbólkur við navni »Lesiætlanarnevndin« hevur skotið upp fyri landsstýrinum, at hesar nevndir skulu verða skipaðar øðrvísi í næstum. Hetta er ívælest bara ein litil partur í uppskotinum frá »Lesiætlanarnevndini«, tí ætlanin er at koma við eini nýggiari (broyttari) fólkaskúlalóg í næstum. Vert er at minna á, at enn er hetta bert eitt uppskot sum løgtingið seinni fer at taka støðu til.

Vónandi er meira skil í hesum arbeiði, enn í tí sum kom fram í einum áliti í vár um rationaliseringar og sparringar í fólkaskúlanum. Eilíf Samuelsen, landsstýrismaðurin í skúlamálum, hevði sett henda arbeiðsbólk, sum greiddi frá, at frá 1989 til 1994 varð játanin til fólkaskúlan skerd við 27,2 mió. kr. Tær skerjingar, sum nú fóru at koma afturat, vóru 900.000 kr. um árið. Men leggið til merkis, hvat fylgjurnar fóru at verða. Ætlanin er at leggja smærri skúlar saman í størri eindir. Minnu framhaldsdeildirnar skulu eftir ætlanin leggjast saman. T.d. skulu eldru næmingarnir í Tofta skúla ganga í skúla í Runavík o.s.fr. Fleiri av upplýsingunum í hesum áliti vóru harafturat skeivir og beinleðis misvisandi.

Er tað ikki heilt ótrúligt, at nakar skal loyva sær at koma við hesi áðurnevndu ætlan. At taka bygdaskúlan frá smábýgdunum er tað sama sum at avtofta bygdin. Og er tað ikki heilt ótrúligt, at nevndin, sum hevur skrivað hetta áliti, sigur, at størsta vandamálið er, at vit hava eina grein 30,

5. stk. í fólkaskúlalógini, sum sigur, at íbúgvarnir í einum skúlanevndomi kunnu krevja atkvøðugreiðslu, áðrenn ein bygdarskúli verður niðurlagdur. Eilíf Samuelsen, landsstýrismaður, hevur alment boðað frá, at hann ætla at fáa løgtingið at avtaka hesa grein.

Samstundis sum áðurnevnda áliti kom fram í fjølmiðlunum í vár um at sparast skuldu 900.000 kr. við at niðurgleggia skúlar, boðaði landsstýrið frá, at einar 400-500 mió. kr., sum Føroya Gjaldstova skuldi krevja inn, fóru at verða strikaðar.

Áðurnevnda søga er eitt gott dømi um, hvussu hópselest arbeiðt kann verða av teimum, sum hava høvudsópolitisku ábyrgdina. Eilíf hevur annars seinni boðað frá, at fyribils fer einki at henda, men tað er eingin ivi um, vandin lúrir. Tað er tí ógvuliga umráðandi, at tey, sum koma at sita við ábyrgd í bygdaráðum og skúlanevndum tey komandi árin, eru árvakin í hesum máli. Tað eigur at verða eitt minsta krav, at bygdaráð og skúlanevndir fáa høvi at ummæla so týðandi broytingar í fólkaskúlalógini, áðrenn løgtingið tekur støðu.

Skulu vit føroyingar vera á sama støði sum altjóðasamfelagið, so er ógvuliga umráðandi at vit í Føroyum hava ein góðan skúla, ein fólkaskúla, sum er við til at geva okkara børnunum eina dygga fakliga vitan, og sum saman við vanligum arbeiði í gerandisdegnum - bæði á sjógv og landi - er við til at tryggja okkara mál, søgu og mentan.

Sóni í Hjølum
bygdaráðslimur

Vinnu- og skattapolitikkur

Herfyri spenti landsstýrismaðurin í kommunumálum, enn einaferð bein fyri nøkrum kommunum í Føroyum. Hesaferð var kravið, at lækka rakstrarútreiðsluna fyri 1997 við fleiri milliónum, mest til fløgur og viðlíkahald.

Ímillum tær sum fingur kravboð eru umframt Klaksvíkar kommunu, eisini Tórshavn, Fuglafjørð og Runavík, ið hava víst kravboðum aftur, við tí grundgeving, at bygningar og anlegg hava tørv á viðlíkahaldi, og at neyðugt er við flögum fyri at menna ella tryggja inntøkugrundarlagið.

Í kapping við aðrar kommunur

Hóast tørvurin á flögum og viðlíkahaldi er eins stórir ella størri í Klaksvík, hevur býráðið ikki megna at gera hesar hart tiltongdu fløgur í 1996, og nú sentralumstingin leggur seg út í figgjarpolitikkinn hjá kommununi, er bara tøg, meðan hinar stórru kommunurnar allar hava víst sína ónøgd. Býráðsformaðurin í Havn sigur, at alt, sum so smátt er við at livna upp, má leggjast stilt, og formaðurin í nevndini fyri Tórshavnar Havn, kallar tað eina »Krigsavbjóðing«.

Kravboðini úr Tinganeis darva vinnulívsætlanum, sigur bygdaráðsformaðurin í Fuglafjørð. Og bygdaráðsformaðurin í Runavík heldur tað vera órimligt, at kommunurnar skulu skerja sína figgjarætlan, tí peningastovnamir skulu hava fleiri pengar enn avtalað. Og um sparringarnar skulu fremjast, sigur hann, er kommunan nøydd at støða eina fløguætlan at víkja havnað. Ein kundi hildið

fram við øðrum kommunum, eitt nú í Vágum og Suðuroy.

Felags fyri hesar kommunur er, at figgjarpolitikkurin avspeglar eina miðvísa ætlan at menna vinnuøguleikarnar og inntøkugrundarlagið.

Deplar og dømir

Nógv er sagt og skrivað um deplar seinnu árin. Innan fiskivinnu, er strategiin fyri landið, at gera Føroyar til ein »Resursmiðdepil í Norðatlantshavi«. Annar tættur er so oljvinnan, har ilt er at fáa eyga á eina strategi. Nevvast kunnu eisini skúladeplar, heilsudeplar, kommunusamanleggingar o.s.fr. Vit kenna øll skriftina á veggjunum. At nógvur kommunur um landið hava eina ítøkiliga ætlan, hvussu tær skulu bøgva seg til framtíðina, eru nógv dømir um.

Tá nýggj landingarmiðstøð, varð tikin í brúk í Runavík her fyri, kunnigjórði bygdaráðsformaðurin, at Runavík skuldi gerast fiskivinnudepil. Ein greiður boðskapur frá Skálafjørðinum. Saman við miðstøðini hjá Fiskamarknaði Føroya á Toftum, er økið eitt gott boð frá á ein fiskivinnumiðdepil.

Formaðurin í Fuglafjørð, boðar frá, at teir arbeiða við ítøkiligum ætlanum at gerast depil fyri ídnaðarfisk við denti á pelagisk fiskislagini.

Tórshavn hevur bøgvið seg til tænastuvinnuna, ferðafólk- og farmaflutning, góðsking av fiski, útbúgvingar og almenna umsiting, í nógv ár. Meðan Suðuroy og Vágarnar, miðvíst gera seg út til eina komandi oljvinnu. Eingin ivi um tað. Hvat ætla klaksvíkingar

og norðingar

Hvat ætla Klaksvíkar býráð og hvar er strategiin fyri Klaksvíkar kommunu. Ja, hvat ætla klaksvíkingar og norðingar.

Hósat virksemd í Klaksvík er nógv økt hetta valskeiðið, og kommunan hevur haft munandi størri skattainntøkuenn væntað, hevur býráðið ikki fóta sær, eftir kvøkkinn 6. okt. 1992. Arbeiðið tykist óskipað og tilvildarligt.

Okkum manglar eina ítøkiliga ætlan. »Eitt nú og annað tá-politikkur« dugur ikki. Vit nøyðast at hava eina langtíðarætlan, sum vit raðfesta og miðvíst føra út í lívið.

Errin í dag...

Soleiðis sum fiskivinnan hevur tikið seg upp, síðan kreppan legði landið lamið, hava vit nógv at vera errin av í Klaksvík. Ja, onkur hvílur á tí veruleika, at Klaksvík aftur er tann førandi kommunan innan fiskivinnu. Men so einfalt er tað ikki. Undirlagið er veikt og um vit ikki alla tíðina hava í huga, at bøgva okkum til framtíðina, kann tað broytast ógvuliga skjótt. Og her má eg seta spurnartekin við, um tað er rætt at gjalda meira av skuldini enn avtalan krevur, áðrenn hinar kommunurnar gera tað. Hvat um hinar kommunurnar ikki gera tað sama, men nýta peningin til fløgur. Var hesin avdráttarskáði ikki netupp ætlaður til viðlíkahald og fløgur at menna og tryggja inntøkugrundarlagið.

Leirvíksfjørður drúgvur

Kappingin millum stórru kommunurnar og í vinnuni um rávørna og arbeiðsorkuna í Føroyum, hevur ongantíð verið so hørð og sjón-

lig, sum beint nú. Henda veruleika eiga klaksvíkingar at gera sær púra greitt. So hóast stórir dentur má leggjast á at niðgjalda láni-skuldina, nøyðast vit at ansa eftir, at vit ikki sigla aftur út, tá ið umræður at skapa vinnuøguleikar og trivna.

Klaksvíkin er væl fyri tá talan er um »fasilitetir« í skúla- og virkshygingar, atløgupláss til skip og báar á vanni, umstøður til frótt og frítíðarvirsemi. Trupuleikin er, at alt er niðrslitið og óskipað.

Málið hjá okkum, er fyrst og fremst, at fáa tað at virka sum er á staðnum, áðrenn vit hugsa um nýgerð. At skapa umstøður, er ein kommunal uppgáva sum ikki má undirmetast.

Kapítalur leitar har sum mest fæst burtur úr, tey ungu búsetast har avbjóðingar eru og umstøðurnar góðar til familjuna. Leirvíksfjørður kann gerast óluksáluga drúgvur.

Árni Joensen,
valevni javnaðarflokksins
til býráðsvalið í Klaksvík
3. des. 1996

Áheitan á allar sjálvstýrishugaðar veljarar

Lat okkum á kommunuvalinum komandi týsdag vísa Fólka flokkinum og Sjálvstýris flokkinum, at teir ikki óstraffaðir so jánkaslaga, sum gjørt er, kunnu svíkja sjálvstýrishugsjónini.

Lat okkum eisini vísa Sambands flokkinum, at tann ódemokratiska framferð, teir hava víst, fyrst tá Bjørn á Heygum tyrvdi sjálvstýrisuppskotið hjá Tjóðveldis flokkinum og broytingaruppskotið hjá Javnaðarflokkinum í rættarnevndini, og harnæst ódemokratiska framferð lógmans í sama máli, ikki ótalað kann

fara framvið.

Hetta letur seg væl gera, tí í flestu stórru kommunum er stillað upp politiskt, og har felagslistar eru, ber til ikki at atkvøða fyri persónum, sum hoyra til nevndu flokkar.

Í øðrum londum er vanligt, at kommunuvalini verða nýtt sum barometur fyri, hvat veljararnir hugsa landspolitiskt. Latum okkum sjálvstýrisfólk fyri einaferð skyld standa saman. Gott val.

Sverri Djurhuus

DANNY TRANSPORT

— tá okkurt
skal koyrast
ella goymast

Tlf. 19192